

Borgarting lagmannsrett - LB-2012-16142

Instans	Borgarting lagmannsrett - Kjennelse.
Dato	2012-02-02
Publisert	LB-2012-16142
Stikkord	22. juli-saken. Straffeprosessloven § 139 annet ledd, § 119, § 294, § 225.
Sammendrag	Siktete i 22. juli-saken hadde anket tingrettens beslutning om oppnevning av nye sakkyndige etter straffeprosessloven § 139 annet ledd. Forsvaret hevdet tingretten ikke hadde adgang til en slik oppnevning så lenge dette ikke var begjært verken av påtalemyndigheten eller forsvarerne. Det ble også påberopt saksbehandlingsfeil ved at retten i beslutningen hadde lagt vekt på tre psykiatriske vurderinger foretatt av Ila fengsels seniorrådgiver/psykiater uten at siktete hadde samtykket. Lagmannsretten fant at tingretten hadde kompetanse til å oppnevne nye sakkyndige, jf. straffeprosessloven § 139 annet ledd og § 294. Lagmannsretten kunne heller ikke se at det var noen feil i at tingretten fikk tilgang til fengselspsykiaterens rapporter, jf. forvaltningsloven § 13b første ledd nr. 2 og 5, jf. også straffeprosessloven § 61c første ledd nr. 2. Anken ble dermed å forkaste. (Sammendrag ved Lovdata.)
Saksgang	Oslo tingrett TOSLO-2011-188627-1 - Borgarting lagmannsrett LB-2012-16142 (12-016142SAK-BORG/04). Anke til Høyesterett forkastet, se HR-2012-338-U.
Parter	A (advokat Geir Lippestad, advokat Vibeke Hein Bæra v/advokatfullmektig Odd Ivar Aursnes Grøn og advokat Tord Eskild Kvinge).
Forfatter	Lagdommer Einar Høgetveit, lagdommer Petter Ringnes og lagdommer Anne Austbø.

Saken gjelder oppnevning av nye sakkyndige etter straffeprosessloven § 139 andre ledd.

Etter begjæring fra Oslo statsadvokatembeter og i medhold av straffeprosessloven § 165 jf. § 138 flg. oppnevnte Oslo tingrett 28. juli 2011 (TOSLO-2011-120995-1) avdelingsoverlege Torgeir Husby og spesialist i psykiatri Synne Sørheim som sakkyndige til å foreta rettspsykiatrisk undersøkelse og avgi rettspsykiatrisk erklæring om A. De sakkyndiges erklæring forelå 29. november 2011, hvor konklusjonen var at A var psykotisk 22. juli 2011 og under observasjonen. De sakkyndige fant videre at A tilfredsstiller diagnosemanualen ICD-10 sine kriterier for diagnosen F 20.0 Paranoid schizofreni.

Erklæringen ble behandlet av Den rettsmedisinske kommisjon, som i brev 20. desember 2011 ikke hadde «vesentlige bemerkninger» til erklæringen, jf. straffeprosessloven § 147 tredje ledd.

De sakkyndiges konklusjoner ble kjent for allmennheten og skapte offentlig debatt.

I brev 22. desember 2011 til påtalemyndigheten, forsvarerne og bistandsadvokatene i saken anmodet tingretten om synspunkter på om det burde oppnevnes nye sakkyndige til å avgi ytterligere en rettspsykiatrisk erklæring om A. I brev 2. januar 2012 til tingretten meddelte forsvarerne at A selv ikke ønsket oppnevnt nye

sakkyndige. I brev 4. januar 2012 til tingretten fra Oslo statsadvokatembeter framgikk det at påtalemyndigheten heller ikke fant det påkrevet med oppnevning av nye sakkyndige. Fra bistandsadvokatene framkom det på vegne av de fornærmede og etterlatte synspunkter både for og imot oppnevning av nye sakkyndige.

Tingretten traff 13. januar 2012 (TOSLO-2011-188627-1) følgende beslutning:

Spesialistene i psykiatri, Agnar Aspaas og Terje Tønnesen,¹ oppnevnes som sakkyndige til å foreta en rettspsykiatrisk undersøkelse av siktede A.

Skal være Terje Tørrissen. Lovdatas anm.

A har anket beslutningen til lagmannsretten. Han har i hovedtrekk anført:

Avgjørelsen om å oppnevne nye sakkyndige lider av saksbehandlingsfeil ved at tre psykiatriske vurderinger har blitt lagt til grunn for avgjørelsen uten at siktede har samtykket i at disse skal framlegges for retten. Det siktes her til tre rapporter utarbeidet i perioden august til desember 2011 av psykiater Randi Rosenqvist, som er ansatt som seniorrådgiver/psykiater ved Ila fengsel. I rapportene framkommer en rekke vurderinger av siktetes psykiske helse, herunder fortrolige samtaler mellom siktede og psykiateren. Tingretten har lagt betydelig vekt på innholdet i dokumentene. At dokumentene har blitt benyttet i rettsprosessen uten at siktede har samtykket til det, er en krenkelse av den taushetsplikten de ansatte på Ila har.

Det er ingen tvil om at straffeprosessloven § 119 vil forby retten å ta imot forklaring fra Randi Rosenqvist uten at siktede samtykker til det. Dette gjelder også bruk av de psykiatriske vurderingene hun har utarbeidet vedrørende siktede. Han har ikke fritatt Rosenqvist for taushetsplikt.

Bortfall av bevisforbudet etter § 119 tredje ledd når beviset trengs for forebygge at noen uskyldig straffes, er ikke anvendelig.

Det anføres også at rettens plikt til å våke over sakens opplysning etter straffeprosessloven § 294 ikke gir retten adgang til på eget initiativ å innhente nye bevis - som her å oppnevne nye sakkyndige - forut for hovedforhandlingen. Med mindre partene - påtalemyndigheten eller forsvarer - har begjært dette under etterforskingen, kan retten bare innhente nye bevis etter § 294 under hovedforhandlingen. Dette følger av anklageprinsippet, som kommer klart til uttrykk i straffeprosessloven § 63. Hensynet bak denne bestemmelsen er at man i størst mulig grad vil sikre at domstolen bevarer sin upartiske rolle når saken kommer til doms. Bistandsadvokater kan ikke anses å være parter i henhold til § 294.

Det er politi og påtalemyndighet som alene har ansvar for etterforskingen, jf. straffeprosessloven § 225.

A har lagt ned slik påstand:

Oslo tingretts beslutning oppheves.

Påtalemyndigheten ved Oslo statsadvokatembeter har ikke lagt ned egen påstand i ankesaken. I sitt brev 26. januar 2012 til tingretten viser statsadvokatembetet til sitt brev 4. januar 2012 og gjentar derfra at påtalemyndigheten ikke vil motsette seg oppnevning av nye sakkyndige hvis retten finner grunn til å beslutte det. Samtidig tilføyes:

For ordens skyld finner vi imidlertid grunn til å påpeke at det er et spørsmål om rettens ansvar etter straffeprosessloven § 294 får anvendelse på en beslutning om oppnevning av sakkyndige når saken befinner seg på etterforskningsstadiet.

I tillegg må det bemerkes at rettens kompetanse til å oppnevne nye sakkyndige etter straffeprosessloven § 139 annet ledd må tolkes i lys av straffeprosessloven § 63 og § 165. Når det gjelder sistnevnte bestemmelse vises det til Bjerke, Keiserud og Sæthers kommentarutgave til straffeprosessloven (4. utgave) på side 593, note 6, 1. avsnitt.

Det foreligger uttalelser fra **bistandsadvokater**, som støtter tingrettens beslutning.

I brev 23. januar 2012 til tingretten skriver advokat Cathrine Grøndahl blant annet følgende vedrørende spørsmålet om saksbehandlingsfeil:

Påtalemyndigheten har formodentlig innhentet helseopplysninger fra fengselet fordi A er i deres varetekt og har sittet i langvarig isolasjon. Det antas at fengselet i slike tilfeller kan ha adgang til å gi påtalemyndigheten taushetsbelagt informasjon, f.eks. med hjemmel i forvaltningslovens regler om unntak i § 13 b. Når så påtalemyndigheten mottar opplysningene, blir de en del av sakens dokumenter som partene og fornærmede kan få innsyn i, jfr strpl. § 61c, 1, jfr § 242. Påtalemyndigheten kan videre bruke dem overfor retten, jfr § 61c, 2.

Det foreligger i så fall ingen saksbehandlingsfeil.

Subsidiært anføres at en eventuell saksbehandlingsfeil her ikke har innvirket på beslutningens innhold.

Grøndahl anser det dessuten opplagt at straffeprosessloven § 139 andre ledd jf. § 294 gir hjemmel for å oppnevne nye sakkyndige før hovedforhandlingen.

I brev 26. januar 2012 til tingretten bestrider bistandsadvokater fra advokatfirmaet Stabell & Co forsvarernes anførsel om at retten ikke av eget tiltak kan oppnevne nye sakkyndige under etterforskningen i medhold av straffeprosessloven § 294. Bistandsadvokatene skriver blant annet følgende:

Hverken lovens ordlyd, forarbeidene eller litteraturen gir anvisning på en slik begrensning av anvendelsesområdet til bestemmelsen. Det ville videre være dårlig sammenheng i regelverket dersom retten skulle være tvunget til å komme i en situasjon hvor saken, når den er kommet til hovedforhandling, må utsettes, selv om retten allerede på et tidligere tidspunkt har funnet det påkrevet å oppnevne nye sakkyndige. ...

Det er retten som på embets vegne overvåker sakens opplysning uavhengig av partene, jf. strpl. § 294. Det vises eksempelvis til Rt-1992-1231 ...

Det anføres videre at de fornærmede med bistandsadvokater som fremmer erstatningskrav, er klart å anse som parter. Spørsmålet om siktede var tilregnelig eller ikke, har stor betydning for erstatningsansvaret - derunder ansvar for oppreisningserstatning - og spørsmålet om lemping av ansvaret.

Vedrørende forsvarernes anførsel om saksbehandlingsfeil framholdes at Rosenqvist neppe selv kan ha brutt noen taushetsplikt. Uansett har Rosenqvists uttalelser hatt en underordnet betydning for tingrettens oppnevning av nye sakkyndige, slik at en eventuell feil her ikke har påvirket rettens beslutning.

Ved oversending 27. januar 2012 av anken til lagmannsretten fant **Oslo tingrett** grunn til å avgi uttalelse i saken i medhold av straffeprosessloven § 383 første ledd andre punktum. Vedrørende spørsmålet om rettens kompetanse til å oppnevne ytterligere sakkyndige uttalte tingretten blant annet:

Det følger av straffeprosessloven § 165 at retten, og den alene, kan beslutte at siktede skal underkastes rettspsykiatrisk undersøkelse ved oppnevnte sakkyndige. Dersom det kan være aktuelt å idømme overføring til tvungent psykisk helsevern, «skal» siktede alltid undergis rettspsykiatrisk undersøkelse. At bestemmelsen også gjelder på etterforskningsstadiet, følger av straffeprosessloven § 226 annet ledd.

De nærmere regler om tingrettens kompetanse og saksbehandling i tilknytning til oppnevning av sakkyndige i medhold av straffeprosessloven § 165 følger av lovens kapittel 11. Det er retten som avgjør antall sakkyndige og som fastsetter mandatet om hva den/de sakkyndige skal utrede, jf. § 139 og § 142a. Tingrettens beslutning 13. januar 2012 er forankret i § 139 annet ledd, hvorved retten kan oppnevne nye sakkyndige ved siden av de først oppnevnte «når den finner det påkrevet». Bestemmelsen gir retten kompetanse til å følge opp sin tidligere beslutning ved oppnevning av «nye sakkyndige ved siden av den eller de først oppnevnte». I henhold til § 141 skal partene som hovedregel gis anledning til å uttale seg om behovet for flere eller nye sakkyndige, noe som samtidig forutsetter at retten også uten begjæring fra partene kan oppnevne nye sakkyndige. Rettens selvstendige ansvar for å oppnevne flere sakkyndige dersom «den finner det påkrevet», gjelder også på etterforskningsstadiet, jf. Bjerke, Keiserud og Sæther: Straffeprosessloven, Kommentartutgave, 4. utg. (2011) s. 140 [*må være en feilhenviing*] og s. 536.

Tingretten framholder videre at rettens kompetanse etter § 139 andre ledd ikke er «bortfalt» pr. 13. januar 2012. Påtalemyndighetens begjæring om rettspsykiatrisk undersøkelse av siktede er aldri trukket tilbake. Etterforskningen er ikke innstilt, A er fortsatt siktet, og påtalemyndigheten har gitt uttrykk for at det - slik saken nå står - under hovedforhandlingen vil bli påstått at han dømmes til tvungent psykisk helsevern etter

straffeloven § 39. Det legges også opp til at de tidligere oppnevnte sakkyndige og én eller flere medlemmer av Den rettsmedisinske kommisjon skal avgi forklaring for retten. Tingretten fortsetter:

I denne situasjonen har retten ikke bare kompetanse til å treffe avgjørelse, men et eget ansvar for at spørsmålet om siktedes tilregnelighet blir fullstendig opplyst. Straffeprosessloven § 294 gjelder etter sin plassering i lovens kapittel 22 direkte bare rettens ansvar under hovedforhandlingen. Bestemmelsen må imidlertid anses som uttrykk for et generelt prinsipp som også gjelder ved tingrettens behandling av nødvendigheten av ytterligere rettspsykiatrisk undersøkelse så lenge spørsmålet om utilregnelighet fortsatt er aktuelt. At § 294 er uttrykk for et slikt generelt prinsipp, er lagt til grunn i rettspraksis. Det vises for så vidt til Bjerke, Keiserud og Sæther: Straffeprosessloven, Kommentirutgave, 4. utg. (2011) side 1069 med videre henvisning til praksis.

Til anførselen i anken om at det var en saksbehandlingsfeil at tingretten la vekt på innholdet i tre taushetsbelagte notater fra rådgivende psykiater Randi Rosenqvist ved Ila fengsel, bemerker tingretten at opplysningene om at helsepersonell ved Ila vurderte siktede verken som psykotisk, paranoid schizofren eller suicidal, var kjent fra media før tingretten traff sin beslutning om å oppnevne nye sakkyndige.

Tingretten går ellers ikke inn på spørsmålet om de ulike aktørenes taushetsplikt i medhold av helsepersonelloven, forvaltningslovgivningen og straffeprosessloven.

Lagmannsretten er kommet til at anken må forkastes.

I anken er det anført to grunnlag for at tingrettens beslutning om å oppnevne nye sakkyndige må oppheves. Det anføres at tingretten ikke hadde adgang til slik oppnevning så lenge dette ikke var begjært verken av påtalemyndigheten eller forsvarerne. Dessuten var det en avgjørende saksbehandlingsfeil at retten i beslutningen om oppnevning la vekt på tre psykiatriske vurderinger av Randi Rosenqvist uten at siktede hadde samtykket til det.

Lagmannsretten finner for det første at tingretten klart hadde kompetanse til å oppnevne nye sakkyndige uten at dette var begjært av påtalemyndigheten eller siktede.

Det er riktig at det er mest vanlig at retten oppnevner sakkyndige etter begjæring fra partene, jf. Bjerke, Keiserud og Sæther: Straffeprosessloven, Kommentirutgave, 4. utgave (2011) s. 593. Oppnevningen av Husby og Sørheim i denne saken skjedde da også etter begjæring fra påtalemyndigheten. Etter straffeprosessloven § 237 første ledd andre punktum pliktet retten å etterkomme anmodningen.

Etter § 237 siste ledd kan retten av eget tiltak ta slike skritt som hensiktsmessig kan gjøres i forbindelse med det som begjæringen går ut på. Det kan spørres om denne bestemmelsen gir retten adgang til å oppnevne nye sakkyndige. Ifølge Bjerke m.fl. op. cit. s. 869 er forutsetningen at det dreier seg om et skritt «som det må antas at påtalemyndigheten ønsker foretatt». Det kan vanskelig hevdes her. Påtalemyndigheten ga riktignok uttrykk for at den ikke ville motsette seg oppnevning av nye sakkyndige dersom tingretten besluttet det. Men påtalemyndighetens prinsipale standpunkt var at slik oppnevning ikke var nødvendig. Oppnevning av nye sakkyndige kan således ikke forankres i bestemmelsen i § 237 siste ledd. Bestemmelsen er da heller ikke vist til av tingretten.

Tingretten har i stedet knyttet sin beslutning til straffeprosessloven § 139 andre ledd, som gir retten adgang til å oppnevne nye sakkyndige ved siden av de først oppnevnte «når den finner det påkrevet». At dette vilkåret er oppfylt, begrunnet tingretten slik:

Retten finner det etter en helhetsvurdering påkrevet å oppnevne to nye sakkyndige for å vurdere siktedes tilregnelighet. Retten mener sakens helt spesielle og særdeles alvorlige karakter tilsier at tilregnelighetsspørsmålet bør utredes nærmere.

Det fremgår av påtalemyndighetens uttalelse 4. januar 2011 at ansatte ved, og rådgivende helsepersonell knyttet til, Ila fengsel ikke har observert tegn på at siktede er psykotisk. Videre er det i den offentlige debatt fra ulikt faglig hold reist kritikk mot den sakkyndige erklæringen som er avgitt. Retten har selv ikke hatt grunnlag for å vurdere berettigelsen av denne kritikken. Disse omstendigheter taler for å la uavhengige sakkyndige foreta en ny utredning av siktedes tilregnelighet basert på det samlede bevismaterialet.

Påtalemyndigheten har anført at utfallet av straffesaken neppe vil bli påvirket av en eventuell sakkyndig erklæring med motsatt konklusjon av den som nå foreligger. Tingretten kan for sin del ikke foregripe

utfallet av bevisvurderingen i tilknytning til siktedes tilregnelighet. Påtalemyndigheten og siktede synes så langt å ha inntatt ulikt syn på tilregnelighetsspørsmålet, og begge parter har bebudet vitneførsel om siktedes tilregnelighet/den rettspsykiatriske erklæringen. Det vil være svært uheldig, særlig av hensyn til de fornærmede og etterlatte, om det under hovedforhandlingen likevel skulle vise seg nødvendig av hensyn til sakens opplysning å innhente en ny sakkyndig utredning, med den konsekvens at saken må utsettes. Retten mener at det også har en egenverdi å innhente en «second opinion» om siktedes tilregnelighet uavhengig av om erklæringen vil få direkte betydning for sakens utfall. En ny utredning vil, uansett konklusjon, bidra til at tilregnelighetsspørsmålet blir ytterligere belyst og således styrke rettens avgjørelsesgrunnlag.

Påtalemyndigheten har videre anført at «observasjonssituasjonen av A er endret i betydelig grad», og at verdien av en ny utredning følgelig er usikker. Til dette vil retten bemerke at de nye sakkyndige vil få tilgang til blant annet videoopptakene fra politiavhørene av siktede, og dessuten til nedtegnelsene fra samtaler mellom de allerede oppnevnte sakkyndige og siktede gjennom deres erklæring. De vil også ha anledning til å observere ham under hovedforhandlingen. Eventuelle metodiske svakheter ved begge de sakkyndige utredningene vil bli belyst under hovedforhandlingen og hensyntatt ved rettens bevisvurdering på vanlig måte.

Retten kan ikke se at det foreligger avgjørende hensyn mot å oppnevne nye sakkyndige, forutsatt at hovedforhandlingen kan avvikles som planlagt. At siktede motsetter seg en ny psykiatrisk utredning, finner retten ikke å kunne legge særlig vekt på. Den omstendighet at mange av de fornærmede ikke har ønsket en ny sakkyndig utredning, endrer heller ikke rettens syn.

Etter lagmannsrettens syn er det lite tvilsomt at de momentene tingretten peker på, tilfredsstiller vilkårene for å oppnevne nye sakkyndige etter straffeprosessloven § 139 andre ledd.

Etter § 141 første ledd skal retten gi partene adgang til å uttale seg før sakkyndige oppnevnes. Men dette kan under visse omstendigheter unnlates, noe som innebærer at retten kan ha kompetanse til å oppnevne sakkyndige på eget initiativ.

Lagmannsretten kan så langt ikke se noen grunn til at § 139 andre ledd ikke skal tas på ordet. Bestemmelsen gjelder under etterforskingen og gir retten myndighet til å oppnevne nye sakkyndige når retten finner det påkrevet.

I sin beslutning om å oppnevne nye sakkyndige har tingretten også vist til straffeprosessloven § 294, hvorefter retten har et selvstendig ansvar for sakens opplysning. I anken er det anført at denne bestemmelsen bare kan brukes til å innhente nye bevis under hovedforhandlingen, med mindre dette er krevet av partene på et tidligere tidspunkt. Det hevdes at en slik forståelse av § 294 er best i tråd med anklageprinsippet, jf. straffeprosessloven § 63. Synspunktet innebærer at § 139 andre ledd skal tolkes innskrenkende.

§ 294 står i lovens kap. 22 om hovedforhandling for tingrett. Men det er klart at bestemmelsen gir uttrykk for et generelt prinsipp, som gjelder også utenfor hovedforhandlingen og uavhengig av partenes begjæring. I Rt-1992-1231 var det tale om oppnevning av sakkyndige i en sak om seksuelle overgrep, men synspunktene der kan overføres også til andre saker. Det heter i avgjørelsen blant annet:

Hvor det begjæres oppnevnt sakkyndige, må retten ta stilling til spørsmålet. Men selv om det ikke fremkommer noen slik begjæring, er dette ikke avgjørende for retten, som har et selvstendig ansvar for sakens opplysning.

Om retten ikke har sørget for at saken er tilstrekkelig opplyst, er en saksbehandlingsfeil som kan lede til opphevelse av dommen etter anke, jf. straffeprosessloven § 343. Bestemmelsen gjelder tilsvarende ved anke over en beslutning, jf. § 385 tredje ledd første punktum. Retten må søke å forholde seg slik at dens avgjørelser ikke blir opphevet, og dette innebærer etter omstendighetene at retten på eget initiativ bør iverksette tiltak også før hovedforhandlingen. Som påpekt av en av bistandsadvokatene vil det nemlig gi dårlig sammenheng i regelverket dersom retten skulle være tvunget til å komme i en situasjon hvor saken, når den er kommet til hovedforhandling, må utsettes, selv om retten på et tidligere tidspunkt har funnet det påkrevet å oppnevne nye sakkyndige. I tingrettens beslutning uttrykkes dette slik, jf. også foran:

Det vil være svært uheldig, særlig av hensyn til de fornærmede og etterlatte, om det under hovedforhandlingen likevel skulle vise seg nødvendig av hensyn til sakens opplysning å innhente en ny sakkyndig utredning, med den konsekvens at saken må utsettes.

Riktignok er det slik at straffeprosessloven § 294 åpner for utsettelse av forhandlingene dersom det er nødvendig for å få saken tilstrekkelig opplyst. Men dette er klart uhensiktsmessig og bør så vidt mulig unngås.

Vanligvis vil retten under etterforskingen ha begrenset mulighet for å innhente nye bevis av eget tiltak for å opplyse saken. Retten er som regel ikke kjent med etterforskingsskrittene. Dette kan likevel ikke innebære at retten er avskåret fra å søke saken ytterligere opplyst der hvor retten under etterforskingen unntaksvis har grunnlag for å vurdere om det er behov for det. Innhenting av sakkyndig erklæring er nettopp en slik unntakssituasjon, hvor retten er mer involvert enn ved andre etterforskingsskritt. Det er retten som oppnevner sakkyndige, jf. straffeprosessloven § 138. Det er retten som fastsetter de sakkyndiges mandat, jf. § 142a. Og det er retten de sakkyndige avgir sin erklæring til. I denne saken kommer i tillegg det at de sakkyndiges erklæring skapte stor offentlig debatt.

Tingrettsdommerne har selv ingen fagkompetanse til å vurdere siktedes tilregnelighet. På bakgrunn av den offentlige debatten som erklæringen fra Husby og Sørheim skapte, er det forståelig at tingretten fant det påkrevet å oppnevne nye sakkyndige. Lagmannsretten er enig med tingretten i at straffeprosessloven § 139 andre ledd sammenholdt med § 294 må forstås slik at tingretten har kompetanse til å oppnevne nye sakkyndige under etterforskingen når retten finner dette påkrevet, selv om dette ikke er begjært av påtalemyndigheten eller siktede.

Anførselen i anken om at rettens oppnevning av nye sakkyndige mangler hjemmel og er i strid med anklageprinsippet i straffeprosessloven § 63, kan etter dette ikke føre fram.

Lagmannsretten er heller ikke enig med den ankende part i at tingrettens beslutning lider av en saksbehandlingsfeil fordi retten har bygget på taushetsbelagte opplysninger den ikke hadde adgang til å legge vekt på. Det siktes her til tre rapporter utarbeidet av Randi Rosenqvist blant annet på grunnlag av samtaler hun har hatt med siktede på Ila fengsel.

Rosenqvist er psykiater, og i anken er det vist til bevisforbudet for leger i straffeprosessloven § 119. Bestemmelsen gjelder opplysninger som er betrodd legen i dennes stilling. Dette omfatter opplysninger som legen «i egenskap av sitt yrke og som ledd i et klientforhold innhenter eller får tilgang til på vegne av klienten», jf. Rt-2006-1071 avsnitt 22. A har ikke hatt noe klientforhold til Rosenqvist. Hun har ikke ytet ham noen helsehjelp. Hennes oppgave har vært på oppdrag fra direktøren på Ila å foreta en risikovurdering knyttet til As opphold i fengselet. Det er derfor ikke treffende å vise til § 119 som begrunnelse for at det er begått en saksbehandlingsfeil.

Som oppdragstaker ved Ila fengsel har Rosenqvist taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13 om det hun har fått vite om As personlige forhold. Hun kan selvsagt meddele slike opplysninger i form av rapporter til direktøren på Ila, jf. forvaltningsloven § 13b første ledd nr. 2. Han har gitt rapportene videre til påtalemyndigheten og må anses å ha hjemmel til det i forvaltningsloven § 13b første ledd nr. 5 om at forvaltningsorganet kan gi andre forvaltningsorganer «opplysninger om en persons forbindelse med organet og om avgjørelser som er truffet og ellers slike opplysninger som det er nødvendig å gi for å fremme avgiverorganets oppgaver etter lov, instruks eller oppnevningssgrunnlag». Det følger av det straffeprosessuelle systemet at påtalemyndigheten som ledd i en straffesak kan gi domstolene opplysninger den mener er relevant for saken, så lenge det ikke er tale om noe bevisforbud, jf. også straffeprosessloven § 61c første ledd nr. 2.

Lagmannsretten kan på denne bakgrunn ikke se at det var noen feil at tingretten fikk tilgang til Rosenqvists rapporter og kunne legge vekt også på disse i sin beslutning om å oppnevne nye sakkyndige.

Under enhver omstendighet finner lagmannsretten at opplysningene om Rosenqvists vurderinger ikke har hatt avgjørende betydning for tingrettens beslutning. Tingretten har bygget på en helhetsvurdering, og for lagmannsretten synes det som om det vesentligste argumentet for tingrettens beslutning har vært den offentlige debatten rundt og kritikk av den sakkyndige erklæringen fra Husby og Sørheim.

Anken blir etter dette å forkaste.

Kjennelsen er enstemmig.

Slutning:

Anken forkastes.